

KUOPION
LUONNONTIETEELLINEN
MUSEO

Kuopion luonnontieteellinen museo
FT Jukka Kauppinen

Muistamme metsän pienimpiä, suuriakaan unohtamatta

LINNUNPÖNTTÖJÄ RIPUSTAMAAN!

Kuopion luonnontieteellinen museo
FT Jukka Kauppinen

Muistamme metsän pienimpiä, suuriakaan unohtamatta

LINNUNPÖNTTÖJÄ RIPUSTAMAAN!

Kololinnut tarvitsevat asuntoja pihossa, rannoilla, rauhallisissa puistometsissä ja erikoisesti nykyisissä hoitometsissä, kaikkialla missä vain on rauhallista pesiä ja ravintoa on saatavilla. Ripustamalla useita erikokoisia asuntoja helpotamme lintulajien välistä kolokilpailua.

Pikkupönttöjä voi ripustaa muutamia kappaleita hehtaaria kohti, pihoihin tiheämpäänkin. Pöllöille, joilla on suuret reviirit, on varattava riittävästi tilaa asettamalla pöntöt mielellään muutamien kilometrien välein. Ahtaasti asuessaan pöllö voi nitistää pienemmän sukulaisensa.

Pönttöjä ei tarvitse laittaa kovin korkealle, jollei ole pelättävissä kissojen vierailua tai kaksijalkaisten tihutöitä. Maasta käsin voi virittää pienimmät pöntöt 1.5-2 metrin korkeudelle, kottaraispöntöt jo vähän ylemmäksi, suurimmat muutaman metrin korkeudelle. Ilmansuuntana aamuaurinkoinen itä on suositeltava; eteläinen päivänpaahde voi olla poikasille kesällä liian tukala. Telkän ja isokoskelon pöntön edustalla ei saisi olla risukkoa tai muuta vaaraa pesästä lähteville, lentotaidottomille poikasille.

Vesilintujen ja pöllöjen pönttöihin tulee laittaa pohjalle munien alustaksi kerros pehmustetta, vaikkapa kuivaa sahanpurua, hienoa kutterinlastua, kuivaa sammalta tai lahoppuuta.

Pönttöjen kylkisivuille kannatta lyödä sinkilät, joista ripustus käy parhaiten muovinarulla rungon ympäri, mielellään oksan yli, jottei pönttö valu alaspäin.

Pöntöt ja niiden asukkaat

Pikkulintujen pöntöt: Pienimmille kolopesijöille kannattaa varata useita pönttöjä, joiden lentoaukon koot vaihtelevat (halkaisija noin 2.8-3.2 cm). Pienimmissä pöntöissä asustavat vain **pikkutintit**, tavallisimmin **sinitintti**. **Kirjosieppo** vaatii hieman suuremman lentoaukon (noin 3.0 cm) ja **talitintti** kaikkein suurimman (vähintään 3.2 cm).

Kottaraisen pöntössä, joka on tintin pönttöä suurempi ja jonka lentoaukko on noin 4-5 cm, saattavat pesiä kottarisen lisäksi mm. **talitiainen**, **varpunen**, **leppälintu**, **käenpiika**, **tervapääsky**, **varpuspöllö** ja **liito-orava**.

Liito-oravaa ja **varpuspöllöä** varten suositellaan vietäväksi metsään kottaraispönttöä vähän tukevampaa asuntoa. Liito-oravan pöntön tulisi olla paksuseinäinen, noin 45 cm korkea; lenoaukko 4-4.5 cm.

Pienempiä erikoispönttöjä ovat mm. **harmaasiepolle** tarkoitetut avopöntöt sekä **tervapääskyn** torvipöntöt. **Leppälinnuille** on tehty matalaa, mutta avaraa pönttömallia, johon voivat pesiä myös **västaräkki** ja harmaasieppo.

Telkän pönttöön, jonka korkeus on 40-45 cm ja lentoaukko noin 10-12 cm, voivat asettua myös **helmi-** ja **varpuspöllö** sekä monet pikkulinnutkin.

Kookaissa **isokoskelon** ja suurten pöllöjen pöntössä lentoaukko on jo viitisentoista senttiä. Rannoilla siinä pesivät mielellään isokoskelo ja **telkkä**, metsissä **lehto-** ja **viirupöllö**.

Eri lajeille tarkoitettuja linnunpönttöjä on saatavilla Kuopion museosta (Kauppakatu 23).

